Reflexe a emoce

Ve svých nejhlubších základech je reflexe založena ve schopnosti duševně reagovat na dění, na události a situace. (A pochopitelně duševní reaktibilita je zase založena na reaktibilitě obecně, tj. na reaktibilitě, díky které vůbec je možná „svět“.) Emoce je vždy reakcí na „něco“, ale ne vždy si dostatečně uvědomujeme na co, eventuelně se také velmi často můžeme mýlit i ve svém vlastním odhadu, co vlastně bylo příčinou nebo důvodem naší radosti, našeho smutku, příjemného klidu nebo rozrušení atp. (Už to, že jsme vedle sebe museli uvést „příčiny“ i „důvody“, ukazuje na složitost, jaká všechny emoce vždy provází; lékaři jistě dovedou pomocí farmak lidskou emocionalitu pozitivně ovlivnit, ale to jen za předpokladu, že byla ze své normality vychýlena endogenními příčinami – jinak má takové „kauzální“ působení spíše jen negativní účinky.) Ve všech emocích je vždy něco s jakési prvotní, velmi nízké, málo „sofistikované“ reflexivnosti – a původně reaktibility. Souvisí to s tím, že naprostá většina emocí (resp. mnohem větší část či složka všech emocí) se k něčemu vztahuje, na něco reaguje, a to buď zřejmě na „první pohled“, nebo je tak dodatečně interpretována, a to zase souvisí s tím, že emoce je záležitostí vědomí – a veškeré vědomí má intencionální charakter, tj. je vybaveno intencemi. Intence resp. intencionalita vědomých aktů spočívá v tom, že to, k čemu se vědomí vztahuje, není (nebo aspoň nemusí být, leda mylně) součástí ani složkou vědomí. To, že se nějaká emoce může vztahovat k jiné emocí (a to nejen k emoci jiného člověka – takže se můžeme radovat z toho, že se někdo raduje, a nejen proto, že se i my radujeme z téže věci, z téhož důvodu), ale že můžeme „být rádi že jsme rádi“, eventuelně být rádi, že jsme emocionálně nereagovali s podezřením – což je také emoce – na nějaký výraz emoce druhého člověka, a podobně. Emoce tedy jsou schopny se navzájem k sobě jakoby vztahovat (zajisté nikoli samy a přímo), a to pozitivně nebo negativně, posilovat se nebo naopak rušit atd. – a to je jakási pozoruhodná – snad někdy zjedodušená či zjednodušující – obdoba s myšlenkovou reflexí.

(Písek, 080910-1.)